

Věc C-722/23 [Rugu] ⁱ

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

28. listopadu 2023

Předkládající soud:

Cour de cassation (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

22. listopadu 2023

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

AR

Cour de cassation de Belgique

Rozsudek

[omissis]

AR, narozený v [omissis] (Rumunsko) dne [omissis]

bytem na adrese [omissis]

osoba, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz, navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku,

[omissis]

I. ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM

Kasační opravný prostředek směřuje proti rozsudku trestního senátu cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) ze dne 30. října 2023.

[omissis]

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

II. ROZHODNUTÍ SOUDU

- 1 Na navrhovatele, který je rumunským státním příslušníkem, avšak podle odvolacího soudu pobývá v Belgii, byl dne 1. srpna 2023 vydán rumunskými orgány evropský zatýkací rozkaz za účelem výkonu čtyřletého trestu odnětí svobody.

Přípravný senát odmítl výkon evropského zatýkacího rozkazu z důvodu uvedeného v čl. 4 odst. 5 loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen (zákon ze dne 19. prosince 2003 o evropském zatýkacím rozkazu), tedy že vzhledem k vazebním podmínkám v Rumunsku by hrozilo riziko porušení základních práv navrhovatele, v projednávané věci konkrétně práv chráněných článkem 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Trestní senát na základě odvolání podaného státním zástupcem toto usnesení potvrdil, avšak zároveň rozhodl, že v souladu s čl. 6 odst. 4 zákona ze dne 19. prosince 2003 čtyřletý trest odnětí svobody uvedený v evropském zatýkacím rozkazu „může být vykonán v Belgii“, jelikož riziko, kterému má bránit čl. 4 odst. 5, se týká způsobu výkonu trestu uloženého v Rumunsku, nikoli řízení, ve kterém byl navrhovatel odsouzen, ani odsouzení samotného.

Uvedené rozhodnutí je napadeným rozhodnutím.

- 2 Důvod kasačního opravného prostředku vychází z porušení článku 25 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii, čl. 4 odst. 5 zákona ze dne 19. prosince 2003 o evropském zatýkacím rozkazu a čl. 38 odst. 1 loi du 15 mai 2012 relative à l'application du principe de reconnaissance mutuelle aux peines ou mesures privatives de liberté prononcées dans un État membre de l'Union européenne (zákon ze dne 15. května 2012 o uplatňování zásady vzájemného uznávání na tresty odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody uložené v členském státě Evropské unie).

Navrhovatel tvrdí, že dospěl-li odvolací soud k závěru, že je dán důvod pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu, jelikož se lze důvodně domnívat, že výkon tohoto aktu by měl za následek porušení základních práv navrhovatele, nemohl následně uplatnit účinky důvodu pro nepovinné odmítnutí výkonu stanoveného v čl. 6 odst. 4 zákona ze dne 19. prosince 2003 a nařídil, aby byl trest odnětí svobody, který byl uložen ve vydávajícím státě, vykonán v Belgii, jelikož v ní navrhovatel pobýval.

- 3 Podle čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy vykonají členské státy evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními uvedeného rámcového rozhodnutí.

Z rozsudku Evropského soudního dvora ve spojených věcech C-354/20 PPU a C-412/20 PPU ze dne 17. prosince 2020 vyplývá, že účelem mechanismu evropského zatýkacího rozkazu je zejména boj proti nepotrestání vyžádané osoby, která se nachází na jiném území, než na kterém je podezřelá ze spáchání trestného činu.

Krom toho Soudní dvůr Evropské unie ve věci C-579/15 ze dne 29. června 2017 rozhodl, že příslušný vnitrostátní soud je povinen, při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a za použití metod výkladu jím uznaných, vyložit vnitrostátní ustanovení dotčená v původním řízení v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí. Tato povinnost tedy ve věci v té době projednávané Soudním dvorem znamenala, že v případě odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem předání osoby, které byl ve vydávajícím členském státě pravomocným rozsudkem uložen trest odnětí svobody, měly justiční orgány vykonávajícího členského státu povinnost samy zajistit účinný výkon trestu uloženého této osobě.

Článek 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí nicméně stanoví, že jím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 4 odst. 5 zákona ze dne 19. prosince 2003, kterým bylo toto rámcové rozhodnutí provedeno do belgického práva, stanoví, že výkon evropského zatýkacího rozkazu bude odmítnut, pokud se lze důvodně domnívat, že by mohl mít za následek porušení základních práv dotčené osoby zakotvených v článku 6 Smlouvy o Evropské unii. Jde o důvod pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

Konečně podle čl. 6 odst. 4 téhož zákona, kterým byl do vnitrostátního práva proveden čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí, lze výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítnout mimo jiné v případě, že byl vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody, vyžádaná osoba se zdržuje nebo pobývá v Belgii a příslušné belgické orgány se zaváží provést výkon trestu odnětí svobody v souladu s belgickým právem. Článek 38 odst. 1 zákona ze dne 15. května 2012 stanoví, že v takovém případě vyšetřující soud rozhodne o uznání a nařídí výkon trestu odnětí svobody nebo opatření spojeného se zbavením osobní svobody uvedeného v soudním rozhodnutí, na které se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, a že tento trest bude vykonán v souladu s ustanoveními uvedeného zákona ze dne 15. května 2012.

- 4 Tento důvod kasačního opravného prostředku vznáší otázku, zda v případě, kdy soudy státu vykonávajícího evropský zatýkací rozkaz dospěly k závěru, že předání vyžádané osoby do vydávajícího státu by bylo spojeno s rizikem porušení jejich základních práv a že tomuto riziku nelze v přiměřené lhůtě zabránit, a jsou tudíž povinny odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, mohou tytéž soudy vykonávajícího členského státu v zájmu boje proti nepotrestání vyžádané osoby, která se zdržuje na jiném území, než na kterém je podezřelá ze spáchání trestného

činu, rozhodnout, že je namístě uplatnit ustanovení, kterým se do vnitrostátního práva provádí čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí, a nařídit, aby byl trest odnětí svobody uvedený v evropském zatýkacím rozkaze, uložený dotyčné osobě ve vydávajícím členském státě, vykonán ve vykonávajícím členském státě.

Jinými slovy, brání závěr, že je dán důvod pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu, tomu, aby byly uplatněny účinky důvodu pro nepovinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu stanoveného v čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu?

- 5 Na rozdíl od věci, ve které byl vydán výše citovaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie C-579/15, soud v projednávané věci nejprve dospěl k závěru, že v případě předání dotyčné osoby do vydávajícího státu by hrozilo riziko porušení jejích základních práv a je tedy třeba uplatnit důvod pro povinné odmítnutí výkonu stanovený v čl. 4 odst. 5 zákona ze dne 19. prosince 2003, a až poté konstatoval, že dotyčná osoba má bydliště ve vykonávajícím státě a je namístě uplatnit důvod pro nepovinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu stanovený v čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí.

Odpověď na výše uvedenou otázku může poskytnout pouze výklad čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002.

Je tedy namístě položit Soudnímu dvoru Evropské unie v souladu s čl. 267 třetím pododstavcem Smlouvy o fungování Evropské unie předběžnou otázku ve znění uvedeném ve výroku.

- 6 Vzhledem k tomu, že navrhovatel byl dne 12. září 2023 vyšetřujícím soudcem propuštěn na svobodu za podmínek, které omezují jeho svobodu pohybu a zejména mu zakazují vycestovat do zahraničí, přičemž toto rozhodnutí pozbude účinnosti v okamžiku, kdy bude pravomocně rozhodnuto o výkonu evropského zatýkacího rozkazu, a vzhledem ke skutečnosti, že v tomto ohledu má odpověď na položenou otázku rozhodující význam, žádá nadepsaný soud, aby Soudní dvůr Evropské unie zvažil projednání věci v naléhavém řízení stanoveném v čl. 267 posledním pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie a v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie ze dne 25. září 2012.
- 7 Projednávání tohoto důvodu kasačního opravného prostředku se přerušuje, dokud Soudní dvůr Evropské unie nerozhodne o níže uvedené otázce.

Z TĚCHTO DŮVODŮ

Soud

přerušuje řízení, dokud Soudní dvůr neposkytne odpověď na následující předběžnou otázku:

Pokud soudy státu vykonávajícího evropský zatýkací rozkaz dospěly k závěru, že v případě předání vyžádané osoby do vydávajícího státu hrozí riziko porušení jejích základních práv v souvislosti s výkonem trestu uloženého cizím soudem, a tudíž je nutné výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítnout, umožňuje čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, aby tyto soudy vykonávajícího členského státu, které konstatovaly, že se vyžádaná osoba zdržuje na jeho území, následně rozhodly, že je namístě uplatnit ustanovení, kterým se do vnitrostátního práva provádí čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí, a nařídit, aby byl trest odnětí svobody uvedený v evropském zatýkacím rozkaze, uložený dotyčné osobě ve vydávajícím členském státě, vykonán ve vykonávajícím členském státě?

[omissis]

[omissis] [datum a podpisy]

PRACOVNÍ DOKUMENT